

Утвърдил:

X

Елвира Христова
директор на НАГ

Съгласувал:

Елена Спасова

Председател на Обществения съвет

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

в Националната Априловска гимназия,
актуализиран на ПС No 15/ 09.09.2025 г.
и утвърден със заповед No РД-04-1177/ 12.09.2025 г.

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

Чл.1 Настоящият кодекс определя етичните правила на поведение на членовете на училищната общност в Националната Априловска гимназия и има за цел да формира организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището, както и да гарантира общественото доверие в институцията.

Чл.2 Училищната общност включва учители, ученици, родители/настойници, директор и заместник-директорите, други педагогически специалисти, лицата от непедagogическия персонал, както и широк кръг от съграждани, всички обслужващи звена, които подкрепят училището, и службите, чийто фокус са младите хора: Обществен съвет, Училищно настоятелство, Ученическо самоуправление.

Чл.3 Етичният кодекс на училищната общност е разработен и приет на основание чл. 175 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл.4 (1) Дейността на училищната общност на Националната Априловска гимназия се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всеки член на общността е длъжен да изпълнява задълженията си, като:

- ◆ спазва действащото в Република България законодателство - Конституция на Република България, Закон за закрила на детето, Закон за защита правата на човека, Закон за предучилищното и училищно образование, Стандарт за приобщаващо образование, както и наднационални нормативни разпоредби като Конвенцията на ООН за правата на детето; Европейската харта за правата на човека; международна харта за правата на детето;
- ◆ осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към просветната институция;
- ◆ се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността, и не допуска прояви на дискриминация;
- ◆ спазва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот;

- ◆ осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно;
- ◆ се стреми да повишава общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището за издигане на неговия престиж;
- ◆ не допуска прояви на агресивно поведение, насилие и тормоз; предотвратява възникването на конфликти;
- ◆ създава условия за придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорно гражданско участие;
- ◆ формира отношения на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.

ГЛАВА ВТОРА

Ценности и компетентности

Чл.5 Фундаменталните ценности, изповядвани от училището са:

- (1) Компетентност – знания, умения и квалификация за заеманата длъжност;
- (2) Ефективност – оптимални резултати при изпълнение на трудовите си задължения;
- (3) Отговорност и изпълнителност – развито чувство за дълг при изпълнение на задачите;
- (4) Отзивчивост към членовете на училищната общност и обществеността;
- (5) Коректност и толерантност – зачитане на личната свобода и достойнство;
- (6) Креативност – стремеж към развитие и самоусъвършенстване;
- (7) Лоялност – почтеност и уважително отношение към институцията и колегията; съблюдаване принципа на вътрешноинституционалната поверителност.

Чл.6 Всеки учител и служител е длъжен да познава и спазва:

- (1) Нормативните документи в образователната система;
- (2) Закона за класифицираната информация;
- (3) Закона за закрила от дискриминация;
- (4) Етичния кодекс на работещите с деца;
- (5) Вътрешноучилищните документи – правилници, наредби, правила, инструкции, инструктажи и други;

ГЛАВА ТРЕТА

Отговорности на учителя и служителя

Чл.7 Учителят, служителят:

- (1) предоставя качествени услуги, достъпни за всички, като изпълнява задълженията си непредубедено, спазвайки принципа на равнопоставеност;
- (2) участва активно в процеса на подобряване качеството на предлаганите образователни услуги, като се отнася с необходимото уважение и отзивчивост към всички страни в образователния процес;
- (3) зачита правата на всички ученици, колеги, родители, граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, не допускайки прояви на дискриминация;
- (4) изпълнява поставените задачи, съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочва проблема към съответното компетентно лице;
- (5) работи винаги в най-добрия интерес на ученика;
- (6) е коректен в отношенията си с учениците и е лоялен спрямо родителите/настойниците им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото;

Чл.8 (1) В своите колегиални взаимоотношения учителят или служителят се ръководи от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество, йерархична подчиненост и конфиденциалност, като не допуска поведение, накърняващо достойнството и правата на личността;

(2) Учителят или служителят няма право да уронва доброто име или да поставя под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия;

(3) Недопустимо е отправянето на обиди между учители, служители или работници, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им;

(4) Когато противоречията между учители не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на председателите на МО и/или главните учители, като се стремят към диалог и справедливо решение в духа на взаимно уважение.

Чл.9 Учителят или служителят е длъжен да подпомага колегите си при изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции;

Чл.10 Учителят или служителят спазва утвърдените правила за защитата на личните данни и конфиденциалност на информацията;

Чл.11 Учителят или служителят е отговорен за опазване на благоприятния микроклимат в работната среда.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Отговорности на ученика

Чл.12 Настоящият кодекс има за цел да утвърди ангажиментите на ученика като страна в образователния процес:

(1) да съхранява и издига авторитета на училището;

(2) да изпълнява задълженията си, произтичащи от нормативните документи;

(3) да съблюдава поведение, зачитащо авторитета и достойнството на останалите членове на училищната общност;

(4) да не допуска физическо, сексуално, вербално, емоционално, виртуално посегателство върху здравето и сигурността на останалите членове на училищната общност;

(5) да приема за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението;

(6) да участва в създаването на правилата за поведение в паралелката и да ги спазва;

(7) да се стреми към постижения, като се отнася с необходимото уважение и респект към постиженията на другите;

(8) да не нарушава гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снима, записва и разпространява записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие;

(9) във връзка с изпълнението на училищните задължения и съхраняване на авторитета на образователната институция в облеклото да спазва изискванията на официално-деловия и спортно-елегантния стил;

(10) да не нарушава Закона за авторското право и интелектуалната собственост, представяйки чужда интелектуална собственост като своя;

ГЛАВА ПЕТА

Отговорности на родителя/настойника

Чл.13 Настоящият кодекс има за цел да утвърди ангажиментите на родителя/настойника като страна в образователния процес:

(1) да не накърнява авторитета на учителя и образователната институция;

(2) да подкрепя училището като страна в образователния процес;

(3) да възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност и инициативност;

(4) да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;

(5) да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;

(6) да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях, без да навлиза в областта на професионалните им компетенции;

ГЛАВА ШЕСТА

Отговорности към ученика

Чл.14 Настоящият кодекс има за цел да утвърди ангажимент към ученика като страна в образователния процес като осигури:

- (1) създаване на безопасна и здравословна среда, която стимулира образователното, социалното, емоционалното и физическото му развитие;
- (2) защитаване на правото му на свободно изразяване на мнение по въпроси от негов интерес;
- (3) недопускане на практики, които накърняват достойнството му или застрашават психосоматичното му здраве;
- (4) равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование на ученици с увреждания;
- (5) недопускане на практики, които го дискриминират на основата на раса, етническа и религиозна принадлежност, пол, националност, език или социален статус;

Чл.15 При свидетелство или индикация за физическо, сексуално, вербално, емоционално, виртуално посегателство върху здравето и сигурността на ученика в училище и извън него се предприемат мерки, съобразно Закона за закрила на детето;

ГЛАВА СЕДМА

Отговорности към учителя

Чл.16 Настоящият кодекс има за цел да утвърди ангажимент към учителите като страна в образователния процес като осигури:

- (1) получаване на навременна информация за взети решения, отнасящи се до учебния процес и работната среда;
- (2) конфиденциалност на личната информацията;
- (3) проявяване на толерантност към културата, обичаите, езика и убежденията на всеки учител;
- (4) зачитане на правото на учителите на личен живот;
- (5) гарантиране на равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- (6) насърчаване на колегиалност, взаимно уважение и сътрудничество в работната среда;

Чл.17 Учителите имат право на обективна оценка на своя труд и на защита срещу необоснована критика или вмешателство в тяхната професионална работа.

Чл.18 Националната Априловска гимназия създава условия за безопасна, подкрепяща и справедлива работна среда, която спомага за пълноценната реализация на учителите и повишава качеството на образованието.

ГЛАВА ОСМА

Отговорности към родителите

Чл.19 Настоящият кодекс има за цел да утвърди ангажимент към родителите/настойниците като страна в образователния процес, което включва:

- (1) информиране за решения, отнасящи се до ученика и работата с него;
- (2) осигуряване на конфиденциалност на информацията;
- (3) проявяване на толерантност към културата, обичаите, езика и убежденията на всеки родител/настойник;
- (4) зачитане на правото на родителите/настойниците на личен живот с изключение на случаите на малтретиране или лоша грижа.

Чл.20 При свидетелство или индикация за физическо, сексуално, вербално, емоционално, виртуално посегателство върху здравето и сигурността на ученика в училище и извън него се уведомяват родителите/настойниците за потенциален или реален проблем.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Поведение на екипа за управление

Чл.21 Служителят на ръководна длъжност в Националната Априловска гимназия, осъзнавайки значението на личния пример, в условията на прозрачност, диалог, свободна обмяна на мнения, идеи и предложения, трябва да:

- (1) дава пример на останалите работещи с качествено и срочно изпълнение на служебните задължения, със своето лично поведение и чувство за отговорност;

- (2) се стреми към поддържането на честни, коректни и професионални взаимоотношения между работещите;
- (3) стимулира свободното общуване в колектива;
- (4) предоставя на работещите равна възможност за професионална реализация, изява и развитие, като оценява постигнатите резултати обективно и коректно;
- (5) стимулира личната инициатива;
- (6) проявява нетолерантност към всички форми на безотговорност, некомпетентност, небрежност и дискриминация;
- (7) гарантира опазване на личните данни и на всяка лична поверителна информация за работещите, съблюдавайки всички човешки права и свободи при или по повод на изпълнението на трудовите им задължения;

Чл.22 Служителят на ръководна длъжност в Националната Априловска гимназия участва заедно с етичната комисия в разглеждането на постъпили сигнали, в извършването на проверки и предприемането на мерки спрямо членовете на колектива, нарушили с действията си настоящия етичен кодекс.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Конфликт на интереси

Чл.23 Когато на учителя или служителя е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, той е задължен своевременно да информира директора.

Чл.24 Учителят или служителят не трябва да използва своето служебно положение за осъществяване на лични цели и интереси.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Взаимоотношения между учител и ученик в дигитална среда

Чл.25 Преди началото на онлайн сесията/урока с преподавателя ученикът се подготвя с изправно устройство, слушалки, микрофон и камера както и необходимите учебни помагала и пособия.

Чл.26 Обучението се осъществява в подходяща среда – да бъде тиха, без странични шумове, светлини.

Чл.27 В точния час ученикът се присъединява към учебния час в електронна среда по съответния учебен предмет от дневната програма.

Чл.28 С началото на учебния час в електронна среда личният микрофон се заглушава и не се включва освен при изрично изискване от страна на преподавателя. По този начин се постига тишина и уважение във виртуалната класната стая.

Чл.29 По време на онлайн урока учениците са длъжни да наблюдават и слушат внимателно учителя, както и да взимат участие при поставените задачи.

Чл.30 По време на учебния час в електронна среда не се допуска говорене, заглушаване, изпращане на съобщения, снимки и обидни изображения между участниците. Това се счита за нарушаване на учебния процес и неуважение към преподавателя, което се отбелязва със забележка и уведомяване на родителя, а по-сериозните провинения водят до санкция.

Чл.31 При неспазване на правилата за етично поведение в електронна среда учителят има право да заглуши микрофона, за да ограничи комуникацията на конкретен ученик за този час и да се оповести нарушението в електронния дневник.

Чл.32 Само учителят има право да записва учебния час в електронна среда с помощта на инструментите на приложението MS Teams.

Чл.33 Ученикът няма право да споделя кодовете за достъп за отделните учебни часове на лица различни от съучениците от неговия клас.

Чл.34 След приключване на учебния час в електронна среда ученикът излиза от текущата сесия.

Чл.35 Към всяка виртуална класна стая има активен канал за комуникация и след приключване на учебния час изпратените текстови, гласови и видеосъобщения остават в хронологията на часа и могат да бъдат видяни от всички участници – ученици, родители, учители и директор.

Чл.36 Предвид публичността и големия брой участници в онлайн обучението не се допуска следното: споделянето на лична информация, несвързана с темата и целите на обучението; изпращане на обидни и дискриминационни съобщения, изображения; писането само с главни букви - счита се за комуникация на висок тон; многократно изпращане на едно и също съобщение (спам); писането на съобщения на български език, но със символи от чужда азбука.

Чл.37 С оглед осигуряването на полагаемото време за почивка и зачитане на личното пространство, всеки е лично отговорен за настройките на електронните си устройства и изключване на известията от платформите за обучение в електронна среда.

Чл.38 Комуникацията в електронна среда следва да отговаря на стандартите на Етичния кодекс.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Взаимоотношения между ученици

Чл.39 Личното поведение на всеки ученик е ключов фактор за успешното развитие на училището.

Чл.40 За недостойни се приемат личните намеци и недружелюбното поведение. Неетично и неприемливо е подаването на неоснователни жалби и изнасянето на оклеветяващи твърдения за учениците и учителите в училището.

Чл.41 Не се допуска поведение, което накърнява личното достойнство и чест на всеки един ученик.

Чл.42 В общуването помежду си учениците са равнопоставени. Отношенията между тях се основават на доверие, толерантност, етичност и взаимопомощ.

Чл.43 Лични разногласия не са предмет на публична полемика.

Чл.44 Във връзка с изпълнението на училищните задължения и съхраняване на авторитета на образователната институция ученикът се задължава да спазва изискванията на официално-деловия и спортно-елегантния стил в облеклото.

Чл.45 Личните вещи на всеки човек са неприкосновени и не се допуска вземане и ползване на същите без изричното знание и съгласие на техния собственик.

Чл.46 Всякакви публични изявления, свързани с дейността на НАГ, трябва да са насочени към обективност и истина и да бъдат съобразени с нормите на този кодекс.

Допълнителни и заключителни разпоредби

Чл.47 Настоящият Етичен кодекс е изготвен в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето, Европейската харта за правата на човека, Конституцията на РБългария, Закона за защита правата на човека, Закона за закрила на детето, Стандарта за приобщаващо образование и чл.175 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл.48 Етичният кодекс на Национална Априловска гимназия се обсъжда от представители на ПС, училищното настоятелство, обществения съвет и ученическият съвет, утвърждава се със заповед на директора и се публикува на интернет страницата на училището.

Чл.49 Настоящият Етичен кодекс е разработен въз основа на КТ, ЗПУО, Правилника за дейността на Националната Априловска гимназия, влиза в сила от датата на утвърждаване и подлежи на допълнения.

Чл.50 Този кодекс следва да се доведе до знанието на всички работещи в Националната Априловска гимназия за сведение и изпълнение. Запознаването с него се удостоверява с подписването на декларация по образец (Приложение No1).

Чл.51 При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс, като потвърди последното с попълване на декларация по образец.

Чл.52 При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки учител, служител или работник носи дисциплинарна отговорност.

Чл.53 Комисията по етика:

(1) дава тълкувания на Етичния кодекс и разглежда всички констатирани нарушения, като излиза с мотивирано становище.

(2) при установяване на действия на член от колектива, несъвместими с етичните норми на поведение, ученикът, учителят, служителят или работникът има право да подаде сигнал до етичната комисия за извършване на проверка. Сигналът трябва да бъде в писмена форма и подписан с име и фамилия. Комисията не разглежда анонимни сигнали.

(3) Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията в 14-дневен срок, за което се води протокол. При установено нарушение комисията прави предложение до ПС за налагане на санкция.

(4) Комисията по етика се избира за една учебна година. За учебната 2025/2026 г. е избрана комисия в състав:

Председател: Вера Димова

Член: Марияна Ангелова

Член: Росица Русева

Член: Деница Парахулева

Член: Младен Александров

(5) Комисията е избрана на ПС No 15/ 09.09.2025 г., и утвърдена със Заповед No РД-04-1186/ 12.09.2025 г.

(6) Съставът на комисията може да се променя при конкретен случай, ако са налице следните обстоятелства:

- конфликт на интереси

- отсъствие на член от комисията

(7) Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

(8) Всяка информация, писмена и устна, получена в хода на работата на комисията по етика, представлява професионална тайна и членовете на комисията и привлечените от тях лица са длъжни да я пазят в пълна конфиденциалност.

(9) Когато в комисията по етика се получи жалба за нарушаване на Етичния кодекс, комисията следва да се увери, че има достатъчно информация, която да даде възможност да бъде разгледано оплакването.

(10) Сигналът следва да съдържа:

-данни за лицето, което подава оплакването;

-данни за лицето, което в случая е нарушило настоящия кодекс и неговата длъжност

-кратко изложение на действието (бездействието) по аргументация с доказателство в подкрепа на това.

Приложение No1

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл.50 от Допълнителните и заключителни разпоредби на Етичния кодекс

Долуподписаният/та.....

в качеството си на работещ/а в Националната Априловска гимназия

на длъжност

ДЕКЛАРИРАМ:

1. Запознат/а съм със съдържанието и смисъла на Етичния кодекс.
2. Приемам да спазвам упоменатите в него морално-етични принципи и норми на поведение в извършваната от мен дейност.

Дата:
гр. Габрово

Декларатор:.....
(.....)